

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâslı GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsî B. Temyiz Mahkemesi İkinci
hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mahkemesi
azasından

Ahmet Samim B. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şarî Kroza. İstanbul Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Aşıl Mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmu-
ası tahrir heyetinden.

Bahir B. Kavanin ihzârı komisyonu
azasından.

Mehmet Talât B. Avukat

M. A. Bilyoti. Paris Hukuk Fakül-
tesi Doktoru.

Adres: Galata, Bahtiyar han Avukat Gad Franko Beyin yazıhanesi

Telefon: Beyoğlu 3609

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

EKSPRES MATBAASI

1931

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

Hukukî fikirler: REFLEXIONS JURIDIQUES

Beynelmilel faaliyet:

Mecmuamızda müteaddit defalar Hukuk ülemasının beynelmilel münasebatı teyit ve tarsin hususundaki himmet ve hizmetlerini mev-zubahis eyledik. Filvaki, harbin izalesi, milletler arasındaki dostane münasebatın teessüsü ancak aralarında tahaddüsü muhtemel ihtilâfatın esasatı k nuniye ve hukukiye dairesinde hallinin teminile mümkün olacağından sulh ve müsalemetin en büyük hâdimlerinin erbabı hukuktan oidukları emri müberhendir.

bir taraftan ülemayı hukuk (beynelmilel hukuk yahut hukuk düvel-Droit international) ilmini müdevven bir kanun haline ifrağ etmeğe oğraşmakla beraber, diğer taraftan hususî beynelmilel hukuk ahkâmını yeknasak bir hale ifrağa ve aynı zamanda ticaret kanun-larını her memlekette seyyanen tatbike fevkalâda çalışmaktadır.

Şükranla kaydedilmelidir ki, hukuk ülemasının, bir menfaati mad-diye mukabili olmaksızın, bu baptaki faaliyetleri ve gayretleri gittikçe artmaktadır. Hukukçuların içtimaları taaddüt etmekte ve adeta beynel-milel bir konferans veya kongrenin içtima etmediği bir ay geçme-mektedir. Bu meyanda deniz kanunlarının tevhidî için müteşekkil (beynelmilel bahri komite) bu sene 1-5 Ağustos 1930 Anvers'te akdettiği konferansta mühim tetkikat ve mukarrerat ittihaz etmiştir.

Evvelâ Brüksel'de 1924 ve 1926 da akdedilen kongrelerde kaleme alınan mukavelâtın henüz bütün devletlerce tasdik edilmediği nazarı itibara alınarak keyfiyetin tesrii teminine karar verilmiştir. Deniz hukukunun tevhidî bütün milletlerin arzu ve menafiine mu-vafık olmasından naşi, tanzim edilen mukavelâtın tasdiki için muktazi tedbirleri bir an evvel alınğa komitenin idare erkânı tavzif kılınmıştır.

Saniyen, deniz yolcularının kaza vukuunda tazminat alması hususunun temini bahsı uzun tetkikat ve münakaşata mahal vermiştir. Malûmdur ki bir sefinenin garkından veya müsademesinden naşı yolcuların gördüğü zararlardan dolayı şahsen ve mümessilinin kusuru ve kabahati tahakkuk etmedikçe, sefine sahibinin mes'uliyeti mevzuu bahis olamamaktadır. Kongre bu usulün bertaraf edilmesini ve bir yolcu, bir müsademe neticesinde zarar gördüğü takdirde, sebebi ne olursa olsun, bir tazminat alması icap edeceği ve böylece yolcuların seyahatini müemmen bir hale ifrağ etmek lâzım geleceği fikrindedir. Buna vasıl olmak için bütün milletlerde tatbik edilecek bir (Yolcular sigortası poliçesi) tetkik ve tatbiki tavsiye edilmektedir. Konferansın idare memurları bu bapta tetkikatı lâzime ifasile gelecek sene kongresine teklifatta bulunması takarrur etmiştir.

Salisen, kara suları haricinde vukua gelen müsademeler neticesindeki gerek cezai ve gerek hukukî tatbikatın kimler tarafından yapılacağı ve bu bapta selâhiyetlerin kimlere ait olacağı keyfiyeti muayyen ve mnkarrer bir şekilde kabul edilmemiştir. Lotüs davası bu cihetin, umumen kabul edilmiş bir usul ve kaideye tâbi olmamasından ileri geldiği gibi bu yüzden milletler arasında daima ihtilâflar hasıl olmaktadır. Bu bapta bütün milletlerin usul ve kavaide tâbi olmamaları bir çok ihtilâfların önünü alacağından komite bu mesele hakkında bir mukavelename projesini ihzar edecektir.

Bu konferansın ehemmiyeti hakkında bir fikir edinebilmek için hukuku ticaretle nehirler üzerindeki ticaret kanunlarının navlun meseilile sefine sahiplerinin tahdidi mes'uliyeti, müsademe ahkâmı gibi hususların ciddi ve derin tetkiklere tabi tutulduğunu zikretmek lâzımdır.

Beynelmilel hukukî faaliyetten Türk hukukçularının daima uzak kalmaları teessürle kaydedilecek hususlardandır.

Cevaplarımız:

Birecikte: M. B. Beye:

1 — Gıyap kararı keenlemyekün addolunduktan zonra yeniden verilmemesi usulün 411 inci maddesinde muharrer metne müstenittir.

Buna nazaran gıyap kararı bir davada birden ziyade istimal olunamaz. Bu hükmü sarih karşısında mütalealarınız varit olamaz.

2 — Usûlün 400 üncü maddesinin son fıkrası 24 mayıs 928 tarih ve 1268 numaralı kanun ile tadil edilmiştir. Taraflardan birinin gıyap kararını tebliğ ettirmek üzere beş gün zarfında harcını mahkeme kalemine vermesi kâfidir. Adliye vekâletinin bu hususta bir tamimi dahi vardır. Gıyap masrafı ancak bir defaya münhasır olabilir. Bir numaralı cevabımızda esbabı yazıldı.

3 — Beş bin kuruştan aşağı davaların şahitle isbatına cevazı kanunî olmasına nazaran ve söylediğiniz mahzurlara rağmen bu gibi deavide şahit istimaandan imtinaa hâkim için imkân yoktur. Ancak, usulün 486 ıncı maddesi mucibince hâkimin delâili takdirde vasi bir selâhiyeti olmasına nazaren gösterilen mahzurların bir kısmı hükkâmın kıyasat ve fetanetile bertaraf edilmesi memuldür.

Milâsh Gad Franko